

ÀREA DE CIUTAT SALUDABLE I SOSTENIBLE
Expedient: K.1.5/2019/2

PROJECTE D'ASSISTÈNCIA EN MATÈRIA DE SALUT LOCAL

Marc normatiu

L'article 140 de la Constitució Espanyola de 1978, garanteix l'autonomia dels municipis, assegurant que aquests gaudiran de personalitat jurídica plena.

L'article primer de la Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració Local modifica l'article 2, apartat 1 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, establint que per a l'efectivitat de l'autonomia garantida constitucionalment a les entitats locals, la legislació de l'Estat i la de les comunitats autònomes, reguladora dels distints sectors d'acció pública, segons la distribució constitucional de competències, haurà d'assegurar als municipis, les províncies i les illes el seu dret a intervenir en quants assumptes afecten directament el cercle dels seus interessos, atribuint-los les competències que procedisca en atenció a les característiques de l'activitat pública de què es tracte i a la capacitat de gestió de l'entitat local, de conformitat amb els principis de descentralització, proximitat, eficàcia i eficiència i amb estricta subjecció a la normativa d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera.

L'article 6, punt 2, h) de la Llei 10/2014, de 29 de desembre de salut de la Comunitat Valenciana, sobre les competències en salut de les entitats locals, modificada per la Llei 8/2018, de 20 d'abril, de la Generalitat, estableix que els municipis de la Comunitat Valenciana, en el marc d'allò previst en la legislació bàsica estatal, exerciran competències en la participació, en col·laboració amb els equips d'atenció primària i de salut pública, encaminada a potenciar ciutats saludables, mitjançant la creació de taules intersectorials.

D'altra banda l'article 6, punt 3, a) de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de salut de la Comunitat Valenciana, sobre les competències en salut de les entitats locals, estableix que els municipis de la Comunitat Valenciana de més de 20.000 habitants exerciran competències en l'aprovació i execució del pla municipal sobre trastorns addictius.

L'article 59, punt 10, de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de salut de la Comunitat Valenciana, sobre salut escolar, estableix que correspon a la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, competent en matèria de Sanitat la planificació, direcció, coordinació i, en el seu cas, la difusió de les activitats i programes adreçats a la cura i millora de la salut escolar, així com, entre altres, les funcions següents:

- a) L'elaboració dels documents a què es refereixen els apartats 3 (informe sanitari d'inici o canvi) i 4 (exàmens de salut o reconeixements sanitaris periòdics)
- b) La planificació i realització dels exàmens de salut
- c) La realització dels estudis i propostes higièniques i sanitàries oportunes en matèria d'educació per a la salut, amb la finalitat de millorar l'estat de salut de la població escolar.
- d) El control sanitari de les instal·lacions
- e) La vigilància i control higiènic i sanitari dels aliments i del personal dels menjadors

escolars, així com l'assessorament i la determinació, en el seu cas, dels requisits mínims que han de reunir els menús dels menjadors escolars, garantint un alt nivell de protecció de la salut dels consumidors menors d'edat i el seu dret d'opció respecte a les substàncies que causen al·lèrgies o intoleràncies en els aliments.

El Ple de l'Ajuntament d'Onda va aprovar per assentiment favorable unànime, l'adhesió a la **Xarxa Espanyola de Ciutats Saludables**, el 28 d'agost de 2012. La Xarxa Espanyola de Ciutats Saludables, constituïda com una secció de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies, persegueix la promoció i protecció de la salut i el benestar dels ciutadans, en concordança amb els principis d'actuació de l'Organització Mundial de la Salut (OMS).

El Ple de l'Ajuntament d'Onda, en la sessió ordinària de 13 de juliol de 2016 va aprovar per assentiment favorable unànime l'adhesió a l'**Estratègia de Promoció de la Salut i Prevenció** en el Sistema Nacional de Salut.

El Ple de l'Ajuntament d'Onda, en la sessió ordinària de 13 de desembre de 2017, va aprovar per assentiment favorable unànime l'adhesió al IV Pla de Salut 2016-2020 de la Comunitat Valenciana: «Salut en totes les edats. Salut en totes les polítiques».

L'Ajuntament d'Onda des de l'any 2015 participa i rep subvencions pels seus projectes intersectorials i bones pràctiques en matèria de Salut, tant en les convocatòries que realitza anualment la FEMP a través de la Xarxa Espanyola de Ciutats Saludables (RECS) per a la realització d'actuacions en l'àmbit de la salut pública municipal -en consonància amb l'estratègia de promoció de la Salut i Prevenció del Sistema Nacional de Salut, dins del marc de les corresponents convocatòries que habiliten als municipis membres de la RECS- com en les subvencions destinades a promoure projectes relacionats amb la salut pública, organitzades per la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, que des de l'any 2018 també hi participa.

Justificació del projecte

L'Àrea de Ciutat Saludable i Sostenible ha començat el seu camí cap a una ciutat més saludable amb el propòsit d'incrementar les accions, projectes i serveis que fins ara s'han anat desenvolupant en Salut Pública en l'àmbit local. Per a aconseguir aquesta finalitat es vol seguir implementant les bones pràctiques i projectes locals que han demostrat la seua vàlua al llarg del temps, ampliant els recursos assignats fins ara. De la mateixa manera es vol encetar noves pràctiques i posar en funcionament nous serveis, mitjançant el projecte d'Assistència en matèria de salut local.

Abans d'entrar a explicar el projecte i a part de la legislació en salut esmentada en l'apartat anterior, considerem necessari fer menció de les recomanacions realitzades per les distintes administracions internacionals, nacionals i autonòmiques sobre la participació de l'administració local en matèria de salut pública:

L'àmbit local és un entorn essencial per a aconseguir les finalitats que persegueix la Xarxa de Ciutats Saludables. L'adhesió a la Xarxa suposa la participació en un projecte adreçat a la protecció de la salut i el benestar de la ciutadania, l'àmbit d'actuació del qual és l'educació i la promoció de la salut i la prevenció de malalties, actuant en:

- L'anàlisi de la situació de salut del municipi de forma participativa, incorporant els recursos locals que generen salut.
- El desenvolupament de projectes orientats a promoure la salut en les diferents edats i en els diversos entorns de la vida de les persones en l'àmbit municipal.

De la mateixa manera, l'adhesió a l'Estratègia de Promoció de la Salut i Prevenció en el Sistema Nacional de Salut proposa el desenvolupament progressiu d'intervencions identificades com a bones pràctiques i basades en l'evidència científica dirigides a promocionar la salut, previndre les malalties, les lesions i la discapacitat. Es tracta d'actuar de manera integral durant tot el curs de la vida sobre factors com la promoció de l'activitat física, l'alimentació equilibrada i saludable, la prevenció en el consum de tabac, l'alcohol i el foment del benestar emocional, tenint en compte els entorns en els quals viu la població i amb una vocació d'universalitat de les intervencions, que se centraran en:

- Facilitar informació de qualitat perquè totes les persones puguin desenvolupar estils de vida saludables. És a dir, recomanacions i suport a la ciutadania sobre com fer que els seus estils de vida siguin més saludables. A això se li denomina en l'Estratègia "consell integral en estils de vida saludables".
- Facilitar informació i col·laboració dels recursos (sanitaris o no) disponibles a la zona per promoure estils de vida més saludables; això és el que es denomina "vincular el consell en estils de vida als recursos comunitaris". D'aquesta manera, es coordinaran els recursos oferits en l'entorn sanitari amb els disponibles en la comunitat i en l'entorn educatiu.
- Focalitzar les accions en la població infantil, l'embaràs i la lactància i en la població adulta.
- Per a la població major de 70 anys, desenvolupar plans de seguiment individualitzat per a la millora de la salut i de prevenció de la fragilitat, entesa com una situació de major vulnerabilitat i de risc per a la discapacitat i dependència en les persones majors. La finalitat és que la població major mantinga el major nivell d'autonomia el màxim de temps possible.

Pel que fa a l'adhesió al IV Pla de Salut de la Comunitat Valenciana, hem de tindre en compte que el pla s'articula entorn de les línies estratègiques d'actuació següents: la innovació i reorientació del sistema sanitari i la seua orientació cap a la cronicitat, la reducció de les desigualtats en salut, la cura de la salut en totes les etapes i en tots els entorns de la vida. Posa especial èmfasi a potenciar aquells recursos comunitaris que generen salut i té entre els seus valors i principis fonamentals l'equitat, la coordinació i la participació ciutadana.

Les actuacions en l'àmbit local se centraran en:

- Accions formatives i de capacitat dels membres del grup impulsor del projecte.

- Anàlisi de la situació de salut del municipi de forma participativa, incorporant els recursos locals que generen salut.
- Desenvolupament de projectes orientats a promoure la salut en les diferents edats i en els diferents entorns de la vida de les persones en l'àmbit municipal.

Atenent aquestes recomanacions, estatals i autonòmiques, i la normativa vigent en salut a la Comunitat Valenciana, l'Ajuntament d'Onda -com a administració local orientada a la ciutadania i sabedor que té un paper fonamental per a poder articular estratègies de prevenció i d'intervenció en matèria de salut pública local, donada la proximitat a la ciutadania i l'alta possibilitat que té l'administració local en detectar les necessitats del municipi, en aplicar programes i recursos, en dur el control i seguiment de les mesures aplicades, així com en disposar d'un major coneixement d'actius físics i de serveis generals i específics amb els quals poder comptar en cada aplicació estratègica, sense oblidar el seu paper fonamental en incentivar i promoure la participació intersectorial dels recursos associatius amb què compta el municipi- amb el projecte d'Assistència en matèria de salut local vol donar continuïtat als projectes següents:

1r. Per tal d'acomplir la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de salut de la Comunitat Valenciana, en allò que estableix l'article 6, punt 2, h), i executar les recomanacions de l'Estratègia de promoció de la Salut i Prevenció en el Sistema Nacional de Salut i a les recomanacions del IV Pla Salut de la Comunitat Valenciana, ja esmentades en aquest apartat del projecte, en la sessió ordinària del Ple de l'Ajuntament de data 12 d'abril de 2017, va aprovar, per assentiment favorable unànime, la constitució de la Mesa de Coordinació Intersectorial de Salut d'Onda, per a la promoció de la Salut. En aquesta mateixa sessió va aprovar el reglament de funcionament d'aquest òrgan de participació ciutadana.

La Mesa de Coordinació Intersectorial de Salut d'Onda i el Consell de Salut d'Onda són els òrgans de participació ciutadana en matèria de salut en l'àmbit local i estan encarregats de dur el seguiment i l'avaluació de tots els projectes de salut del municipi. La Mesa actua com a grup promotor de les activitats, serveis i accions que des de l'Ajuntament es duguen endavant, en matèria de salut.

Dins d'aquesta línia de treball es mantindran i reforçaran els següents programes i bones pràctiques adreçats a la població general realitzats amb objectius de salut:

- Activitats formatives + salut
- Activitats de parentalitat positiva
- Activitats de promoció de la mobilitat (Caminant per Onda + salut)
- Cursos i tallers d'envelliment actiu (CIM i Centre de Dia)

Es reforçaran les següents pràctiques adreçades a la població escolar realitzades amb objectius de salut:

- Activitats i tallers d'alimentació saludable per a escolars
- Programa de teràpia ocupacional sensorial

2n. Acomplint la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de salut de la Comunitat Valenciana, article 6, punt 3, a), l'Ajuntament d'Onda aprova el 2016 el II Pla municipal de prevenció de la drogodependència, instrument que ha de regir l'actuació davant les conductes addictives a l'àmbit local. Com a municipi de més de 20.000 habitants li correspon:

- "La constitució d'unitats destinades a la prevenció comunitària de conductes addictives.
- L'aprovació i execució del pla municipal de trastorns addictius."

El consum de drogues legals i il·legals constitueix un dels problemes més complexos de la societat actual i és una realitat que necessita un abordatge global; cal articular polítiques globals que responguen al conjunt de factors, causes i conseqüències que genera la problemàtica de les substàncies addictives. Els canvis en la panoràmica dels consums de drogues, que han afectat al llarg dels anys tant al tipus de drogues consumides, el perfil dels usuaris, l'edat mitjana d'inici o la baixa percepció del risc per part dels joves, generen la necessitat d'articular respostes innovadores que permeten impulsar dinàmiques preventives d'inspiració comunitària adequades a la situació actual del consum de drogues.

El II Pla municipal de prevenció de les drogodependències és un conjunt de programes, projectes i actuacions, en matèria de prevenció de les conductes addictives, planificat i coordinat, en el qual queda de manifest la voluntat de l'administració local en materialitzar les competències que li atribueix la normativa autonòmica.

Aquest Pla es va posar en funcionament mitjançant la Unitat de prevenció comunitària en conductes addictives (UPCCA), encarregada de potenciar el seu funcionament com a primer recurs al qual acudir quan es detectaren indicis de consum de substàncies addictives. Al mateix temps que s'havia d'atendre les famílies, es coordinava la implantació de programes i activitats de prevenció i, en definitiva, s'afavoria la màxima participació e implicació de tots els sectors de l'administració local, sent aquesta unitat l'encarregada d'aglutinar als professionals procedents de diferents àrees de l'Administració local. A fi d'impulsar actuacions coherents en els diversos àmbits d'intervenció a escala local es va crear la Comissió Municipal de Drogodependències.

Aquestes dues iniciatives requereixen un major increment de recursos humans per a poder-se dur endavant. Les activitats fetes fins ara no asseguren el compliment dels objectius i compromisos assumits per l'Ajuntament i fan necessari l'ampliació de les unitats de treball.

3r. El projecte d'Assistència en matèria de salut local vol dur als centres educatius l'assistència en matèria de salut, col·laborant amb la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública i baix les indicacions dels responsables mèdics i infermers dels dos centres de salut locals als que estan adscrits els centres educatius en les tasques de cura i salut escolar.

L'escola es considera l'entorn ideal per a desenvolupar un programa d'educació per a la salut (EpS) pel fet que és l'única institució que acull a la totalitat de la població infantil i juvenil durant el període d'escolarització obligatòria, com a mínim. Podem dir llavors, que cap altre programa pot pretendre ser tan extens com l'escolar, no sols en el temps sinó

també per l'elevat nombre de persones implicades: alumnes, pares i personal del centre educatiu.

A més, durant l'edat escolar es defineixen les aptituds, els comportaments i els hàbits que configuraran la posterior personalitat del xiquet i de la xiqueta. Durant aquest període són molt receptius a l'adquisició de comportaments positius per a la salut física, mental i social, aspecte particularment important, sobretot, quan es tracta de xiquets que encara no han tingut temps d'adoptar formes de comportament o hàbits insans.

L'escola proporciona multitud d'ocasions per a viure experiències relacionades amb la salut i, si aquestes són satisfactòries, contribuiran positivament a la seua formació.

La promoció i l'educació per a la salut constitueix una ferramenta clau per a contribuir a l'adquisició d'hàbits saludables i habilitats que afavorisquen conductes saludables; per aquest motiu des de l'àmbit escolar es treballaran les vessants següents:

Assistencial

- Proporcionant assistència sanitària en cas d'accident a l'alumnat i al personal docent del centre durant l'horari escolar establert.
- Fent seguiment de l'obesitat infantil i juvenil del municipi d'Onda.

Docent

- Promocionant la salut i la prevenció de malalties a través del programa de salut escolar, dirigit a l'alumnat, professorat, pares i mares (AMPA) i resta de la comunitat educativa.
- Promocionant un estil de vida saludable a través de l'activitat física per a la prevenció de malalties produïdes per falta de mobilitat i augment del sedentarisme.

Administrativa

- Gestionant el procés d'atenció, per mitjà de la recopilació i l'emmagatzematge de la informació, tant de la funció assistencial com de la docent.

Investigadora

- Realitzant una anàlisi del context sociocultural del centre, establint prioritats sobre els objectius i continguts de salut més rellevants per a la població escolar
- Recopilant les dades necessàries per a realitzar un estudi municipal sobre els temes de salut en què s'ha realitzat intervenció al llarg del curs escolar.

Anàlisi dels antecedents municipals en matèria de salut pública

L'Ajuntament d'Onda ha anat realitzant un gran nombre de tasques de manera continuada en referència a la salut pública. Entre altres citem les següents:

- L'aprovació del Consell de Salut d'Onda, la planificació i realització de les reunions

d'aquest òrgan consultiu.

- L'aprovació de la Mesa Intersectorial de Salut i dels grups promotors que siguen necessaris segons les activitats que es programen. Planificació i realització de les reunions d'aquests òrgans.
- La col·laboració amb el Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social, en l'elaboració del mapa de recursos de Salut: *Localitza salut*.
- La participació en les convocatòries d'ajudes de la FEMP i la RECS, amb la presentació de programes de continuïtat al municipi com el d'Activitats Formatives + Salut i projectes com el d'Envel·liment actiu per a persones majors, entre altres.
- La participació en les convocatòries d'ajudes de la Conselleria de Salut Universal i Salut Pública de la Comunitat Valenciana amb la presentació de bones pràctiques com el Desdejuni saludable per a escolars d'Infantil, Primària i Secundària.
- L'aprovació del II Pla municipal de prevenció de les drogodependències 2016-2019
- La posada en funcionament de la UPCCA.
- Aprovació de la Comissió Municipal de Drogodependències. Planificació i realització de les reunions d'aquest òrgan.
- La formació continuada en matèria de salut dels funcionaris adscrits a l'Àrea de Ciutat Saludable i Sostenible

Encara que tota aquesta tasca s'ha anat realitzant de manera constant, és innegable que els resultats obtinguts fins ara són insuficients i açò ve donat, per una part, perquè l'Àrea de Ciutat Saludable i Sostenible no compta amb suficient personal per a encarar el treball que s'hi ha de fer i, per una altra, pel creixement i la complexitat del mateix treball i per la seua especificitat:

- Creixement de treball: les modalitats de treball o es mantenen o n'apareixen de noves però no minoren mai.
- Treball nou que requereix un perfil professional específic.

En el moment actual, hem de donar continuïtat a totes les tasques que emanen dels apartats abans esmentats i a més també es vol posar en funcionament el servei d'Assistència en matèria de salut escolar, incrementant així la càrrega de treball de l'Àrea:

- Continuar amb la tasca d'elaboració del mapa de recursos de Salut: *Localitza salut*. Fins ara sols s'han pogut recopilar 28 recursos locals de salut i sols s'han analitzat des del punt de vista dels recursos físics. És necessari encetar una recopilació dels recursos amb què compta el municipi pel que fa a serveis i activitats al voltant de la salut.
- Començar a treballar en col·laboració amb la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública en l'elaboració del mapa d'actius en salut del municipi.
- Començar a treballar en la promoció i participació ciutadana en els projectes de salut local.
- Continuar amb les tasques definides al II Pla local de prevenció contra les drogodependències, ampliant les actuacions preventives i educatives, en els àmbits educatiu, familiar i comunitari.

- Posar en funcionament el servei d'Assistència en matèria de salut escolar en els centres d'Educació Infantil, Primària i Secundària Obligatòria

Objectius del projecte

Els objectius generals d'aquest projecte venen definits per les tres accions del camp de la salut pública local sobre les que es vol actuar, i són els següents:

Respecte de la participació, en col·laboració amb els equips d'atenció primària i de salut pública, encaminada a potenciar ciutats saludables, mitjançant la creació de taules intersectorials:

- Elaborar el mapa de recursos de salut del municipi en col·laboració amb el Ministeri de Sanitat Consum i Benestar Social, *Localiza Salud*.
- Elaborar el mapa d'actius de salut del municipi en col·laboració amb la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, Xarxasalut.
- Elaborar i dur a terme el diagnòstic de necessitats i preparar el Pla de salut local.
- Mantindre i actualitzar els dos recursos esmentats anteriorment.
- Promoure la participació comunitària en el desenvolupament d'Onda com a ciutat saludable.
- Promoure la intersectorialitat en l'abordatge de tots els projectes, accions i serveis que l'Ajuntament realitzi en l'àmbit de la salut pública local.
- Mantindre actualitzada la secció de la web informativa de l'Àrea de Ciutat Saludable i Sostenible

Respecte del II Pla Municipal de Drogodependències

- Disminuir el consum "agressiu" d'alcohol i altres drogues en menors associat a festes locals i altres esdeveniments.
- Desenvolupar accions preventives en els casals dels joves per a abordar els consums inicials de drogues.
- Dotar d'informació als joves sobre els riscos de l'abús d'alcohol, cannabis i altres drogues.
- Controlar l'accessibilitat dels menors a les drogues. Controlar la venda d'alcohol a menors en la població.
- Informar sobre l'aplicació de la normativa vigent en matèria de promoció, publicitat i venda d'alcohol i tabac, per mitjà del seu compliment en el marc de les competències municipals a fi de controlar l'accessibilitat a les drogues.
- Potenciar la participació dels pares/mares perquè assumisquen un paper actiu en la prevenció de drogodependències en l'àmbit familiar i en la consecució d'estils de vida saludables a través de xarrades i campanyes de sensibilització, i igualment augmentar la difusió dels cursos virtuals «En família» per a pares i mares.
- Desenvolupar programes específics en l'escola en edats primerenques d'Educació Primària, per a sensibilitzar els pares/mares d'aquest alumnat en la importància del desenvolupament d'una bona autoestima, habilitats socials, comunicació, la importància del joc, hàbits saludables d'alimentació en els seus fills, etc.

- Promoure la coordinació entre les distintes àrees municipals amb responsabilitat en el camp de les drogodependències (educació, policia, joventut, sanitat, serveis socials) a través de la Comissió Municipal de Drogodependències.
- Intervindre sobre els grups de població en situació de risc, tractant de detectar el problema per a evitar conseqüències majors i complicacions posteriors (realitzar prevenció selectiva i indicada en contextos d'intervenció individual i grupal amb usuaris i famílies en col·laboració amb els Serveis Socials municipals, els centres de Salut d'atenció primària del municipi i l'UCA de referència)

Pel que fa a les activitats i programes adreçats a la cura i millora de la salut escolar amb el programa d'Assistència en matèria de salut escolar en tots els centres educatius públics i privats concertats d'educació Infantil, Primària i Secundària Obligatoria del municipi d'Onda, els objectius són els següents:

Assistencial:

- Proporcionar assistència sanitària en cas d'accident a l'alumnat, així com al personal del centre docent durant l'horari escolar establert.
- Derivar l'alumne/a al centre sanitari quan es considere necessari avisant prèviament els pares/tutors.
- Administrar tractaments i medicacions als escolars seguint la prescripció mèdica, especialment els que patisquen malalties cròniques (asma, diabetis, al·lèrgies...), ja siga per via oral, nasal, tòpica, o injecció per via intramuscular, subcutània, intradèrmica.
- Dur el control i seguiment de l'alumnat amb malalties cròniques en col·laboració amb la família i els membres de l'equip de salut.
- Controlar i dur el seguiment de l'obesitat infantil i juvenil del municipi d'Onda.
- Proporcionar assistència sanitària professional a l'alumnat amb malalties cròniques i/o discapacitat crònica durant l'horari escolar establert (9.00 h-14.00 h).
- Preveindre i detectar els principals problemes de salut més prevalents en l'edat escolar.
- Col·laborar i assessorar en l'elaboració dels menús dels escolars amb patologies cròniques i problemes relacionats amb l'alimentació.

Docent:

- Fomentar actituds crítiques, autònomes i solidàries que permeten analitzar els problemes, accedir a la informació adequada, reflexionar els valors que porta implícita cada acció, assumir responsabilitats i aprendre a prendre decisions.
- Promocionar la salut i la prevenció de malalties a través del programa de salut escolar, dirigit a l'alumnat, professorat, pares i mares (AMPA) i resta de la comunitat educativa. Aquest programa d'educació per a la salut s'adaptarà segons les necessitats de cada centre i etapa educativa.
- Col·laborar amb el professorat en el disseny de les formes d'intervenció en les diferents sessions, valorant aquelles necessitats detectades en l'alumnat.
- Fomentar hàbits de vida saludables als professors i l'entorn familiar de l'alumnat, així

com capacitar-los per a una detecció adequada de problemes de salut.

- Promocionar un estil de vida saludable a través de l'activitat física en col·laboració amb els professionals de les Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport per a la prevenció de malalties produïdes per la falta d'activitat física i l'augment del sedentarisme.
- Promoció d'hàbits alimentaris saludables a l'alumnat, les famílies i el professorat perquè desenvolupen habilitats i destreses que els permeten configurar una alimentació més sana.
- Potenciar habilitats educatives en pares/mares per a previndre l'exposició a factors de risc i protecció per al consum i abús de substàncies addictives (parentalitat positiva).
- Promoció de la salut sexual i prevenció de malalties de transmissió sexual (ETS).
- Adquirir coneixements i habilitats que ajuden al desenvolupament maduratiu de l'alumnat per a afavorir factors de protecció en relació al consum de tabac, alcohol i drogues.

Administrativa:

- Gestionar el procés d'atenció, per mitjà de la recopilació i l'emmagatzemament de la informació, tant de la funció assistencial com de la docent.
- Gestionar els recursos materials necessaris del servei d'infermeria i de les farmàcies ubicats en les dependències del centre escolar i assegurar la seua reposició.

Investigadora

- Identificar els problemes de salut i malaltia de la població escolar.
- Realitzar una anàlisi del context sociocultural del centre, establint prioritats sobre els objectius i continguts de salut més rellevants per a la població escolar.
- Orientar les activitats dirigides a millorar el nivell de salut del col·lectiu per mitjà de l'anàlisi de dades.
- Mesurar la satisfacció dels usuaris amb el servei d'assistència en matèria de salut escolar.
- Recopilació de dades per a fer l'estudi municipal sobre els temes de salut en què s'ha realitzat intervenció al llarg del curs escolar.

Línies d'actuació

1. Pel que fa a la participació, en col·laboració amb la Xarxa Espanyola de Ciutats Saludables, l'Estratègia de Promoció de la Salut i Prevenció en el Sistema Nacional de Salut i IV Pla de Salut 2016-2020 de la Comunitat Valenciana, amb l'objectiu de potenciar Onda com a ciutat saludable, les línies d'actuació primordials són:

- Anàlisi de la situació de salut del municipi de forma participativa, incorporant els recursos locals que generen salut.
- Desenvolupament de projectes orientats a promoure la salut en les diferents edats i

en els diferents entorns de la vida de les persones en l'àmbit municipal.

- Desenvolupament progressiu d'intervencions identificades com a bones pràctiques i basades en l'evidència científica, dirigides a promocionar la salut, previndre les malalties, les lesions i la discapacitat, actuant de manera integral durant tot el curs de la vida sobre factors com l'activitat física, l'alimentació, el tabac, l'alcohol i el benestar emocional.
- Facilitar informació de qualitat perquè totes les persones del municipi puguin desenvolupar estils de vida saludables; és a dir, recomanacions i suport a la ciutadania sobre com fer que els seus estils de vida siguin més saludables.
- Facilitar informació i col·laboració dels recursos (sanitaris o no) disponibles a la zona per promoure estils de vida més saludables.
- Per a la població major de 70 anys, desenvolupar plans de seguiment individualitzat per a la millora de la salut i de la prevenció de la fragilitat, entesa com una situació de major vulnerabilitat i de risc per a la discapacitat i dependència en les persones majors. La finalitat és que la població major mantinga el major nivell d'autonomia el màxim de temps possible.
- Promoure la formació i la capacitat dels membres del grup promotors de cada projecte.
- Anàlisi de la situació de salut del municipi de forma participativa, incorporant els recursos locals que generen salut.
- Desenvolupament de projectes orientats a promoure la salut en les diferents edats i en els diversos entorns de la vida de les persones en l'àmbit municipal.

2. D'acord al II Pla de prevenció de la drogodependència d'Onda, s'ha de seguir treballant en les línies següents:

Informar científicament la població en general sobre les substàncies i conductes que poden generar dependència, així com dels seus efectes i de les conseqüències derivades del seu ús i/o abús.

Educar per a la salut.

Modificar les actituds i comportaments de la població en general respecte a les drogodependències, generant una consciència social, solidària i participativa.

Intervindre sobre els factors de risc socials associats al consum de drogues i/o conductes addictives.

En l'actualitat es diferencien els tipus de prevenció següents, en funció dels destinataris de les activitats preventives a realitzar:

Prevenció universal:

Aquelles actuacions que van dirigides al grup diana sense distinció, es dissenyen per a comprendre tots els individus de la població en general, sense determinar si alguns presenten un nombre més gran de riscos individuals que els porten a l'inici i abús de drogues. Es tracta de perspectives àmplies, menys intenses i menys costoses que altres que s'orienten a aconseguir canvis de comportament.

Prevenió selectiva:

Conjunt d'accions que es dirigeixen a certs subgrups de la població que han sigut identificats com d'alt risc per a l'abús de substàncies tòxiques o per al desenvolupament de conductes addictives. Es tracta de subjectes que posseeixen riscos específics que requereixen la seua participació directa en activitats preventives adequades a la seua situació, i en els que es detecta un ús incipient de drogues.

Prevenió indicada: Actuacions que dirigeixen les seues activitats cap aquelles persones que han experimentat amb drogues o que desenvolupen conductes addictives i mostren comportaments problemàtics associats. L'atenció a aquestes persones requereix la elaboració de programes de prevenió específics i individualitzats en un pla terapèutic.

Dintre d'aquests tipus de prevenió, el II Pla local de prevenió de les drogodependències fa especial menció al treball en la prevenió des dels àmbits següents:

La prevenió familiar, que agrupa el conjunt d'actuacions dirigides al nucli familiar, entés aquest com el lloc en què el xiquet inicia el seu creixement personal, educatiu, emocional, cognitiu i social. Els programes de prevenió dirigits a l'àmbit familiar, estan estretament relacionats amb aquells desenvolupats des d'altres àmbits, com l'escolar. L'objectiu dels programes de prevenió familiar és fomentar habilitats educatives i de comunicació en el si de la família, incrementar el sentit de competència dels pares i la seua capacitat per a la resolució de problemes, així com conscienciar-los de la importància que tenen com a agents socialitzadors i de salut per als seus fills i filles. La prevenió escolar que arreplega aquelles actuacions programades a l'escola amb la finalitat de facilitar l'adquisició de coneixements, actituds, comportaments i hàbits saludables, així com fomentar factors de protecció enfront dels riscos de l'ús/abús de les drogues. I finalment la prevenió en l'àmbit comunitari ha de perseguir reforçar els missatges i normes de la comunitat en contra de l'abús de drogues i a favor de la salut. La prevenió comunitària comprén el conjunt d'actuacions destinades a previndre els usos inadequats de les drogues per mitjà de programes de prevenió en l'àmbit local, estimulants la sensibilització i la formació conjunta de tots els agents preventius de la comunitat. El municipi és l'espai idoni on impulsar aquesta acció preventiva, tenint en compte les particularitats del nostre municipi i sense oblidar un element essencial com és la participació ciutadana. Radica en la necessitat de crear en la societat un estat d'opinió i presa de consciència social que facilite la mobilització i la participació en l'abordatge d'aquesta problemàtica, per a maximitzar la seua eficàcia.

3. Pel que fa a la col·laboració amb la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública en les activitats i els programes adreçats a la cura i millora de la salut escolar en tots els centres educatius públics i privats concertats d'educació Infantil, Primària i Secundària Obligatòria del municipi d'Onda, les línies d'actuació seran:

a) Educació Infantil.

Les actuacions es faran tant amb l'alumnat, els pares i les mares com amb el professorat

- Alimentació saludable. Promoure una alimentació variada i reforçar la importància del desdèjuni.

- Higiene. Fonamentar la necessitat d'una higiene corporal correcta i capacitar l'alumnat perquè sàpiga aplicar les tècniques d'higiene adequades.
- Ergonomia. Ensenyar una higiene postural correcta i capacitar a l'alumnat perquè apliquen les tècniques adequades.
- Prevenció d'accidents. Capacitar l'alumnat en la prevenció i actuació davant els accidents.
- Primers auxilis. Iniciar en les tècniques de primers auxilis davant emergències vitals.
- Fotoprotecció. Comprendre d'una manera pràctica i lúdica què significa la fotoprotecció o protecció solar i com ha de realitzar-se, a més d'informar dels perills, tant a curt com a llarg termini, dels rajos solars.

b) Educació Primària

Les actuacions es realitzaran tant amb l'alumnat, els pares i les mares, com amb el professorat

- Alimentació saludable. Proporcionar ferramentes que porten a la millora dels hàbits alimentaris dels alumnes. Promoure la dieta mediterrània i conèixer els problemes derivats d'un excés en la ingesta d'aliments.
- Higiene bucodental i higiene corporal. Adquirir hàbits d'higiene bucodental i reconèixer els moments en què és necessari realitzar-la. També adquirir la destresa per a realitzar la tècnica correcta de raspallat de les dents. Fonamentar la necessitat d'una higiene corporal correcta i capacitar l'alumnat per a adquirir tècniques d'higiene corporal adequades. Adquirir hàbits adequats sobre la pròpia higiene corporal.
- Ergonomia o higiene postural.
- Prevenció d'accidents i primers auxilis. Capacitar l'alumnat, els pares i el professorat en la prevenció d'accidents i l'actuació correcta si es produeixen.
- Fotoprotecció. El que busquem en aquesta línia d'actuació és que l'alumnat compregui d'una manera pràctica i lúdica què significa la fotoprotecció o protecció solar i com ha de realitzar-se, a més dels perills, tant a curt com a llarg termini, dels mals hàbits en les pràctiques no preventives front els rajos solars.
- Educació en valors. Aprendre a distingir i identificar els valors que els poden servir d'ajuda al llarg de la vida i crear hàbits que facen possible conviure en societat.
- Habilitats socials. Generar habilitats socials en els xiquets i mesures conductuals que prevenen l'assetjament escolar.
- Educació afectiva sexual. Recordar la fisiologia de l'aparell reproductor. Adquirir coneixements sobre els canvis físics de la pubertat i l'adolescència. Amb la sexualitat naixem. Diferents formes de viure la sexualitat. Respecte. Autoestima. Identitat de gènere. Rol de gènere.
- Prevenció de drogodependències. Que l'alumnat desenvolupi estratègies i recursos per a prendre decisions que milloren i mantinguen la seua salut i la seua qualitat de vida.
- Prevenció dels trastorns de la conducta alimentària. Conèixer els principals trastorns de la conducta alimentària (TCA) i desenvolupament d'estratègies per a evitar-los i previndre'ls.

Estratègies d'actuació

1. Necessitat de prevenció de les drogodependències.

Entre la població d'Onda adolescent d'edats compreses entre 13 a 16 anys es detecta un consum d'alcohol "agressiu" associat a festes locals i esdeveniments com les festes de final de curs. El consum es redueix als cap de setmana i s'associat, fonamentalment, als casals.

Un nombre elevat de jòvens veu el consum d'alcohol com necessari per a integrar-se en el grup d'iguals ("tot el món beu", "és normal entre nosaltres", "el rar és el que no beu"). Amb l'abús de l'alcohol es donen experiències traumàtiques que, tot i això, no fan desistir d'aquestes conductes poc saludables a la gran majoria de jòvens.

Consegüentment, seria convenient dur a terme accions preventives als mateixos casals dels jòvens, per a poder abordar els consums inicials de drogues des del mateix lloc on s'ubiquen els jòvens, atenent el marc regulador municipal que és l'Ordenança reguladora de la convivència ciutadana.

Igualment es detecta la necessitat de recolzar el col·lectiu de pares i mares en la difícil tasca d'afrontar l'adolescència dels seus fills i filles, etapa de gran vulnerabilitat emocional i moment de busca d'identitat dels jòvens. És des de l'àmbit familiar d'on es poden crear les bases per a l'autoestima i la confiança en els mateixos recursos i fortaleces per a afrontar, amb la motivació suficient la cura d'un mateix, aprendre a autorregular-se i disminuir les conductes de risc. Es detecta la necessitat de potenciar xarrades i grups de discussió que orienten els pares i mares de fills i filles adolescents. De la mateixa manera es detecta la necessitat de realitzar cursos i tallers d'aprenentatge de com afrontar els problemes d'aquesta etapa evolutiva, adreçada a pares i mares.

Una altra prioritat se centra a retardar l'edat d'inici del consum de begudes alcohòliques en els jòvens d'Onda, incidint en la prevenció en edats primerenques, treballant els valors, les creences i les actituds. Per a això és necessari desenvolupar programes específics en l'àmbit escolar en Educació Infantil i Primària i igualment sensibilitzar els pares i les mares d'aquest alumnat en la importància del desenvolupament d'una bona autoestima, d'unes bones habilitats socials, treballar les habilitats de comunicació entre pares i fills, donar importància al joc entre iguals com a mitjà d'aprenentatge i de socialització dels menors, treballar hàbits saludables d'alimentació, de gestió de les emocions, de relaxació en els seus fills i filles, etc.

És necessari controlar l'accessibilitat a les drogues, ja que aquest fet incideix en el seu consum. El fàcil accés fa que els jòvens s'iniciïn cada vegada a edats més primerenques. Incidir sobretot en la venda d'alcohol a menors en establiments i, igualment, incidir en la penalització de la compra de begudes alcohòliques a través d'un major de 18 anys per a posteriorment "revendre" aquest alcohol a menors.

S'ha detectat una baixa percepció de la perillositat de l'alcohol com a droga. També s'observa que hi ha una nul·la percepció de perillositat del cànnabis, al tractar-se d'una droga natural segons els jòvens ("és millor fumar cànnabis que tabac", "és natural", "és una planta", "el cànnabis no et mata"), sobretot en edats de 13, 14 i 15 anys. Seria necessari augmentar la percepció de risc del consum de drogues, tant del cànnabis com del tabac, en els adolescents, a través del desenvolupament de programes de promoció d'estils de vida saludables, que es desenvoluparan tant en els centres educatius com amb les famílies.

Un punt important des d'on treballar la prevenció és l'Àrea d'Esports de l'Ajuntament d'Onda que podria ser una plataforma per a impulsar aquests programes, ja que el municipi compta amb una gran infraestructura esportiva i amb un volum important de xiquets i jòvens que pertanyen als diferents clubs esportius de la localitat (futbol, handbol, bàsquet, ciclisme, etc.).

Un altre punt per a treballar la prevenció és el Casal Jove, que també compta amb instal·lacions i té un nivell d'usuaris significatiu per a dur endavant programes de sensibilització sobre estils de vida saludables.

2. Necessitat de prevenció de l'obesitat infantil i juvenil

Els canvis que s'han produït, en les darreres dècades, han repercutit de manera notable en els patrons de morbimortalitat de la població, relegant la importància de les patologies clàssiques causades per agents infecciosos per altres malalties d'origen crònic vinculades a factors biopsicosocials com la contaminació ambiental, les variables psicològiques i, principalment, els estils de vida (Giménez i Ballester, 2013). Dins dels estils de vida destaca la importància dels patrons d'alimentació poc saludables que constitueixen un factor de risc comú en les malalties més importants que actualment ocupen l'interès de la salut pública. Una alimentació inadequada repercuteix no sols en la població adulta, sinó també en la infantil i adolescent, que veu minorada la seua qualitat de vida amb problemes a curt termini de colesterol o obesitat i a llarg termini afavorint els problemes cardiovasculars, endocrins o vinculats al càncer. Aquest fet demostra una tendència creixent que indica que els estils alimentaris poc saludables tindran cada volta més influència en els problemes de salut pública.

La responsabilitat de les administracions enfront dels problemes de salut, com és el cas de la prevenció de l'obesitat en la població infantil i juvenil, és el motor que ha de fer que es coordinen les distintes administracions -sanitària, educativa, administració local- per a sumar energies i ser capaços d'involucrar la societat per a treballar en la prevenció del problema. Resulta fonamental promoure un canvi en els patrons d'alimentació de la població infantil i adolescent que permeta construir estils de vida saludable i, d'aquesta manera, previndre l'aparició de problemes de salut. Les activitats del projecte es fan en l'entorn escolar, de manera que arribe a tots els xiquets i xiquetes d'Educació Infantil, Primària i Secundària Obligatòria, amb especial atenció als escolars que presenten necessitats de compensació

educativa, assegurant l'accés a la informació i als aprenentatges de tots els usuaris i usuàries, amb activitats adequades a les edats evolutives i a les necessitats individuals, garantint així l'equitat com a eix transversal. En aquest projecte es prioritzen les mesures adreçades a l'atenció de la infància i l'adolescència, amb especial atenció a les necessitats dels xiquets i xiquetes amb situacions socioeconòmiques més vulnerables. Al mateix temps serveix de mecanisme de prevenció i detecció de necessitats bàsiques de les quals, en cas de detectar-se, s'informarà als Serveis Socials municipals.

Totes les accions per a la millora d'una alimentació saludable, poden considerar-se preventives front els problemes de salut. Ensenyar els/les menors quins són els aliments més adequats i necessaris per a alimentar-se bé i fomentar els aprenentatges cognitius, procedimentals i d'actitud davant l'alimentació és dotar-los de les ferramentes bàsiques per a fer efectiva la prevenció.

La conducta alimentària poc saludable s'ha relacionat amb la falta de coneixements ajustats; encara existeix la creença que una alimentació poc saludable no tindrà conseqüències per a la salut i que els processos de malaltia apareixeran amb independència dels hàbits alimentaris. El fet que una alimentació rica en sucres i greixos supose un reforç per a xiquets i xiquetes també dificulta que la conducta alimentària siga equilibrada. A més, l'entorn immediat sol donar models poc saludables: menjar ràpid, influència dels mitjans de comunicació i la propaganda d'aliments, ambients inadequats a l'hora dels menjars... fan necessari incorporar programes de prevenció primària que milloren la qualitat de vida de la població infantil i adolescent.

3. Necessitats d'assistència en matèria de salut escolar

L'escola es considera l'entorn ideal per a desenvolupar un programa d'educació per a la salut (EpS) pel fet que és l'única institució que acull a la totalitat de la població infantil durant el període d'escolarització obligatòria, com a mínim.

Podem dir, llavors, que cap altre programa pot pretendre ser tan extens com l'escolar, no només en el temps sinó també per l'elevat nombre de persones implicades: alumnes, pares i mares i personal del centre educatiu.

A més, durant l'edat escolar es defineixen les activitats, els comportaments i els hàbits que configuraran la posterior personalitat del xiquet. Durant aquest període els menors són molt receptius a l'adquisició de comportaments positius per a la salut física, mental i social; aspecte particularment important, sobretot, quan es tracta de xiquets que encara no han tingut temps d'adoptar formes de comportament o hàbits insans.

L'escola proporciona multitud d'ocasions per a viure experiències relacionades amb la salut i, si aquestes són satisfactòries, contribuiran sensiblement a la seua formació. La Promoció i l'Educació per a la Salut constitueix una ferramenta clau per a contribuir a l'adquisició d'hàbits saludables i habilitats que afavorisquen conductes saludables.

Els programes de Salut Escolar són una estratègia eficaç per a, a més de previndre les conductes de risc, produir millores en la salut i en l'educació. La figura d'un professional d'infermeria significa no sols la garantia d'una assistència sanitària professional, sinó una aposta per la qualitat de l'Educació per a la Salut, assegurant la realització continuada d'aquesta matèria durant tot el curs escolar i de manera intersectorial -alumnes, professionals del centre educatiu i pares-, obrint un gran ventall de possibilitats en la dimensió de la salut escolar com a motor de la promoció i el foment d'estils de vida saludables per als escolars, enfortint l'equitat i la igualtat de gènere, reduint desigualtats en salut i fomentant la participació.

Al treballar amb les famílies i els professionals dels centres educatius, ens assurem que el missatge que arriba a l'alumnat és sempre el mateix, el que donarà lloc a la transmissió coherent de la informació a dues bandes: des de casa i des del centre educatiu. Així es minimitzarà la transferència de creences errònies relacionades amb hàbits de vida saludables.

D'altra banda, cada vegada ens trobem en els col·legis amb més xiquets amb malalties i discapacitats cròniques, que han de ser integrats i atesos amb les seues necessitats de salut, per la qual cosa requereixen una sèrie de cures i atencions en l'escola. Parlem de xiquets amb problemes de salut com epilèpsia, asma, diabetis, al·lèrgies, xiquets amb malalties com a espina bífida o paràlisi cerebral entre altres; aquestes discapacitats físiques actualment no estan sent ateses per professionals de la salut en l'espai on passen la major part del dia: l'escola.

Els professionals d'Infermeria, a causa de la seua formació holística en matèria de salut, es converteixen en les persones idònies per a aquests programes, alhora que garanteixen l'assistència immediata, el seguiment i l'atenció d'escolars amb malalties cròniques.

Actualment hi ha centres educatius ordinaris on s'escolaritza a alumnes amb problemes de salut que requereixen unes cures específiques en el plànol assistencial. També es donen situacions d'urgència sanitària i alumnes amb patologies cròniques.

Activitats que es proposen

1.- Les encaminades a col·laborar amb la Xarxa Espanyola de Ciutats Saludables, l'Estratègia de Promoció de la Salut i Prevenció en el Sistema Nacional de Salut i el IV Pla de Salut 2016-2020 de la Comunitat Valenciana, amb l'objectiu de potenciar Onda com a ciutat saludable. Les activitats que es proposen són:

- Activitats per a desenvolupar actituds de participació comunitàries en matèria de salut.
- Diagnòstic de necessitats i elaboració del Pla de salut local.
- Continuar amb l'elaboració del mapa de recursos de salut del municipi en col·laboració amb el Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social, *Localiza salud*.

- Elaborar el mapa d'actius de salut del municipi en col·laboració amb la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, Xarxasalut.
- Anàlisi de la situació de salut del municipi de forma participativa i elaboració del programa municipal de salut.
- Desenvolupament de projectes d'alimentació saludable orientats a promoure la salut en les diferents edats i en els diversos entorns de la vida de les persones en l'àmbit municipal.
- Dissenyar, desenvolupar i dur el seguiment d'activitats per a assegurar un envelliment actiu de les persones majors dels centres municipals: CIM i Centre de Dia.
 - Cursos de memòria
 - Tallers de gimnàstica de manteniment
- Promoció de projectes de parentalitat positiva.
- Dissenyar i dur el seguiment de programes de foment de l'activitat física com a bona pràctica basada en l'evidència científica, promotora de la salut i la prevenció de les malalties:
 - Cursos de ioga
 - Cursos d'estiraments de cadenes musculars
 - Cursos de marxa
 - Cursos d'entrenament personal
- Desenvolupar campanyes preventives sobre l'alimentació, el tabac, l'alcohol i el benestar emocional, dirigides a la promoció de la salut.
- Realitzar campanyes informatives de qualitat perquè totes les persones del municipi puguin desenvolupar estils de vida saludables.
- Facilitar informació mitjançant la web de l'Ajuntament dels recursos disponibles a Onda per promoure estils de vida més saludables, i mantindre la informació actualitzada.
- Per a la població major de 70 anys, dissenyar, desenvolupar i dur el seguiment de plans de seguiment individualitzat per a la millora de la salut i de la prevenció de la fragilitat, entesa com una situació de major vulnerabilitat i de risc per a la discapacitat i dependència en les persones majors. La finalitat és que la població major mantinga el major nivell d'autonomia el màxim de temps possible.
- Participar en els cursos formatius promoguts per la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, per tal de millorar la capacitació dels membres del grup promotors de cada projecte.
- Promoure l'ús de les rutes urbanes, col·laborant amb les associacions i grups de caminants locals.

2.- Les dirigides a dur endavant el II Pla de prevenció de la drogodependència d'Onda. Les activitats a realitzar són:

Prevenció familiar:

- Tallers per a pares i mares de l'alumnat d'Educació Primària i Secundària
- Curs virtual "En família"

- Xarrades per a la prevenció del consum de l'alcohol en menors per a pares, mares i famílies en general
- Xarrades per a previndre el consum de l'alcohol en col·laboració amb la Fundació Amigó, per a pares, mares i alumnat de 5é de Primària

Prevenció escolar

- Concurs municipal de creació de vídeo publicitari per a la prevenció del consum d'alcohol, per a l'alumnat de 3r i 4t d'Educació Secundària Obligatòria de tots els centres educatius del municipi.
- Concurs literari: "El tabac no és un compte" i "Un món sense tabac", per a l'alumnat de 5é d'Educació Primària i de 2n d'Educació Secundària Obligatòria de tots els centres educatius del municipi.
- Projectió de pel·lícules i guia didàctica: cine en valors, per a l'alumnat de 4t curs d'Educació Primària de tots els centres educatius del municipi.
- PREVENTIC: programa de prevenció del consum de drogues en línia, per a l'alumnat de 1r curs d'Educació Secundària Obligatòria de tots els centres educatius del municipi.
- Programa "Si te'n passes t'ho perds", per a l'alumnat de 3r i 4t d'ESO, 1r de Batxillerat i 1r de Formació Professional de tots els centres educatius del municipi.
- Programa "L'alcohol pot esperar", per a l'alumnat de 1r i 2n curs d'Educació Secundària Obligatòria de tots els centres educatius del municipi

Prevenció comunitària

- Campanya Fira d'Onda: «Per una fira segura i responsable», per a jòvens d'edats compreses entre els 14 i 25 anys.
- Campanya de Nadal, per a la població en general.
- Campanya informativa en els locals d'oci de la població.

3.- Les dirigides a col·laborar amb la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública en les activitats i programes adreçats a la cura i millora de la salut escolar en tots els centres educatius públics i privats concertats d'educació Infantil, Primària i Secundària Obligatòria del municipi d'Onda. Les activitats que es realitzaran són:

Educació Infantil

1. Alimentació Saludable.

- Dirigit a alumnes d'Infantil.
- Duració: 45 minuts per sessió.
- Objectiu: Promoure una alimentació variada i reforçar la importància del desdjejuni.
- Continguts:
 - 1a sessió: Els Lunnis m'ensenyen a menjar (3 anys)
 - 2a sessió: Desdjejuni saludable en classe (4 anys)
 - 3a sessió: Fem la nostra piràmide dels aliments (5 anys)

SESSIÓ: La importància d'una dieta equilibrada. Mites i creences errònies.

- Dirigit a pares i mares de l'alumnat d'educació Infantil i Primària.
- Duració: 45 minuts.
- Objectiu: Recordar la importància d'una alimentació variada per als seus fills i reforçar la importància d'un bon desdèjuni a casa.

2. Higiene.

- Dirigit a alumnes d'Infantil.
- Duració: 45 minuts per sessió.
- Objectiu: Fonamentar la necessitat d'una higiene correcta i capacitar als alumnes perquè apliquen les tècniques adequades.
- Continguts:
 - 1a sessió: Cuide i netege el meu cos (3 anys)
 - 2a sessió: Cuide les meues dents (4 anys)
 - 3a sessió: Ens llavem les dents (5 anys)
 - 4a sessió: Aprenc a llavar-me les mans (aquesta sessió es realitzarà en els tres nivells d'infantil: 3, 4 i 5 anys, per la importància que té).

3. Ergonomia.

- Dirigit a alumnes d'Infantil.
- Duració: 45 minuts per sessió.
- Objectiu: Fonamentar la necessitat d'una higiene postural correcta i capacitar a l'alumnat perquè apliquen les tècniques adequades.
- Continguts:
 - 1a sessió: Aprenc a asseure'm (3 anys)
 - 2a sessió: Em pose dret (4 anys)
 - 3a sessió: El rap de les postures (5 anys)

4. Prevenció d'accidents.

- Dirigit a alumnes d'Infantil.
- Duració: 45 minuts per sessió.
- Objectiu: Capacitar als alumnes en la prevenció i actuació d'accidents.
- Continguts:
 - 1a sessió: El semàfor (3 anys)
 - 2a sessió: Perill en la cuina (4 anys)
 - 3a sessió: Em divertisc amb la bici (5 anys)

5. Primers auxilis.

- Dirigit a alumnes d'Infantil.
- Duració: 45 minuts per sessió.
- Objectiu: Iniciar-los també en les tècniques de primers auxilis davant d'emergències vitals.
- Continguts:
 - 1a sessió: RCP en el meu col·le: tècniques de reanimació i entravessament (3 anys)
 - 2a sessió: RCP en el meu col·le: tècniques de reanimació i entravessament (4 anys)

3a sessió: RCP en el meu col·le: tècniques de reanimació i entravessament (5 anys)

6. Fotoprotecció.

- Dirigit a alumnes d'Infantil de 3, 4 i 5 anys.
- Duració: 45 minuts per sessió.
- Objectiu: Que l'alumnat compregua d'una manera pràctica i lúdica què significa la fotoprotecció o protecció solar i com ha de realitzar-se, a més dels perills, tant a curt com a llarg termini, dels rajos solars.
- Continguts:
 - El sol.
 - La fotoprotecció.
 - Els rajos del sol.
 - Els perills del sol.
 - Hores perjudicials del sol.
 - La pell: tipus de pell.
 - Formes físiques de protegir-nos del sol.
 - El protector solar: tipus. FPS: factor de protecció solar.
 - Què fer després del sol: hidratació de la pell.
- Activitat 1: Presentació i explicació de la unitat didàctica.
- Activitat 2: Elaborar un collage col·locant tots els elements importants en la fotoprotecció.
- Activitat 3: mini fitxa sobre la rutina davant de l'exposició al sol. Pintar.

Educació Primària

1. Alimentació saludable.

- Dirigit a alumnes de Primària.
- Duració: 45 minuts per sessió.
- Objectiu: Proporcionar ferramentes que conduïsquen a la millora dels hàbits alimentaris dels alumnes. Promoure la dieta mediterrània i conèixer els problemes derivats d'un excés en la ingesta d'aliments.
- Continguts:
 - 1a sessió: Els Lunnis m'ensenyen a menjar sa (1r)
 - 2a sessió: Menja bé (2n)
 - 3a sessió: Desdejuni saludable en classe (3r)
 - 4a sessió: La piràmide dels aliments (4t)
 - 5a sessió: La dieta mediterrània i els seus beneficis (5é)
 - 6a sessió: Combinats saludables: Beu salut (6é)

2. Higiene bucodental i higiene corporal.

- Dirigit a alumnes de Primària.
- Duració: 45 minuts per sessió.
- Objectiu: Adquirir hàbits d'higiene bucodental i reconèixer els moments en què és necessari realitzar-la. També adquirir la destresa d'una "tècnica de raspallat

correcta". Fonamentar la necessitat d'una higiene corporal correcta i capacitar els alumnes per a adquirir tècniques adequades. Adquirir hàbits adequats sobre la seua higiene corporal.

•Continguts:

- 1a sessió: Higiene bucodental: Vídeo Dentet (1r)
- 2a sessió: Higiene bucodental: Guarda les meues dents (2n)
- 3a sessió: Higiene bucodental: Vídeo: El Regne de la dent (3r)
- 4a sessió: Muntem la nostra dentadura: dentadura retallable (4t)
- 5a sessió: Importància de la neteja de mans (1r a 6é)
- 6a sessió: Hàbits higiènics (3r i 4t)
- 7a sessió: Higiene corporal + bucodental (5é)
- 8a sessió: Higiene corporal + bucodental (6é)
- 9a sessió: bucodental: El fluor és important (1r - 6é)
- 10a sessió: Conte: El poll viatger (1r)
- 11a sessió: Amb vosaltres... els polls! (2n)
- 12a sessió: Els polls (3r i 4t)
- 13a sessió: Tinc polls! (5é i 6é)

3. Ergonomia o higiene postural.

- 1a sessió: El TBO de l'esquena (1r i 2n)
- 2a sessió: Guarda la meua esquena (3r i 4t)
- 3a sessió: Higiene postural (5é i 6é)

SESSIÓ: "La importància d'una adequada higiene corporal, bucodental i higiene postural".

- Dirigit a pares i mares de l'alumnat d'educació Primària.
- Duració: 2 sessions de 45 minuts o, preferiblement, 1 sessió d'1 hora i 30 minuts.
- Objectiu: Explicar als pares les pautes que hem ensenyat als seus fills perquè a casa els ajuden a posar-les en pràctica.

4. Prevenció d'accidents i Primers auxilis.

- Dirigit a alumnes de Primària.
- Duració: 2 sessions de 45 minuts / 1 sessió d'1 hora i 30 minuts.
- Objectiu: Capacitar als alumnes en la prevenció i actuació d'accidents.
- Continguts:
 - 1a sessió: Primers auxilis + RCP bàsica i entravessament (1r)
 - 2a sessió: Primers auxilis + RCP bàsica i entravessament (2n)
 - 3a sessió: Primers auxilis + RCP bàsica i entravessament (3r)
 - 4a sessió: Primers auxilis + RCP bàsica i entravessament (4t)
 - 5a sessió: Primers auxilis + RCP bàsica i entravessament (5é)
 - 6a sessió: Primers auxilis + RCP bàsica i entravessament (6é)

SESSIÓ: Primers auxilis bàsics.

- Dirigit a pares i mares d'alumnat de Primària.
- Duració: 4 sessions de 45 minuts / 2 sessions d'1 hora i 30 minuts.

- Objectiu: Capacitar els pares en el domini de les tècniques, actituds i habilitats més comunes en primers auxilis + tècniques de reanimació i entravessament.

5. Fotoprotecció.

- Dirigit a alumnes de Primària de 6 a 12 anys.
- Duració: 45 minuts per sessió.
- Objectiu: Que els alumnes i les alumnes compreguen d'una manera pràctica i lúdica què significa fotoprotecció o protecció solar i com ha de realitzar-se, a més dels perills, tant a curt com a llarg termini, dels rajos solars.
- Continguts:
 - El sol.
 - La fotoprotecció.
 - Els rajos del sol.
 - Els perills del sol.
 - Hores perjudicials del sol.
 - La pell: tipus de pell.
 - Formes físiques de protegir-nos del sol.
 - El protector solar: tipus. FPS: factor de protecció solar.
 - Què fer després del sol: hidratació de la pell.
- Activitat 1: Presentació i explicació de la unitat didàctica.
- Activitat 2: Explicació / exposició dels continguts esmentats per mitjà d'imatges lúdiques i fàcils de comprendre i d'identificar pels alumnes.
- Activitat 3: Part pràctica: Tipus de pell: compararem els diferents tipus de pell de la classe i identificarem quins tenen major o menor probabilitat de cremar-se.
- Activitat 4: Autocorrecció d'hàbits incorrectes enfront del sol.

6. Educació en valors.

- Dirigit a alumnes de 1r a 4t de Primària.
- Duració: 45 minuts per sessió.
- Objectiu: Aprendre els distints valors que els poden servir d'ajuda al llarg de la vida i crear hàbits que facen possible convida en societat.
- Continguts:
 - 1a sessió: Aprenem el valor del respecte (1r)
 - 2a sessió: Aprenem el valor de la tolerància (2n)
 - 3a sessió: Aprenem el valor de la sinceritat (3r)
 - 4a sessió: Aprenem el valor de l'amistat (4t)

7. Habilitats socials.

- Dirigit a alumnes de 5é i 6é de Primària.
- Duració: 45 minuts per sessió.
- Objectiu: Generar habilitats socials en els xiquets com a mesures conductuals que prevenen l'assetjament escolar.
- Continguts:
 - 1a sessió: Defensa davant de la burla: autoestima i autoimatge (5é)

- 2a sessió: Aprendre a dir no (5é)
- 3a sessió: La publicitat ens influeix? (6é)
- 4a sessió: Presa de decisions (6é)

8. Educació afectiva sexual.

- Dirigit a alumnes de 5é i 6é de Primària.
- Duració: 2 sessions de 45 minuts.
- Objectiu: Recordar la fisiologia de l'aparell reproductor. Adquirir coneixements sobre els canvis físics de la pubertat i l'adolescència. Amb la sexualitat naixem. Diferents formes de viure la sexualitat. Respecte: per a gustos, colors. Autoestima. Identitat de gènere. Rol de gènere.
- Continguts:
 - 1a sessió: Sexualitat I (5é)
 - 2a sessió: Sexualitat II (5é)
 - 3a sessió: Sexualitat I (6é)
 - 4a sessió: Sexualitat II (6é)

SESSIÓ: "Resolem dubtes sobre sexualitat" (5é i 6é) Opcional tutors/pares

9. Prevenció de drogodependències.

- Dirigit a alumnes de 5é i 6é de Primària.
- Duració: 45 minuts per sessió.
- Objectiu: Que els alumnes desenvolupen estratègies i recursos per a prendre decisions que milloren i mantinguen la seua salut i la seua qualitat de vida.
- Continguts:
 - 1a sessió: El tabac no està de moda (5é)
 - 2a sessió: El *botelló* (6é)
 - 3a sessió: La botella que fuma (5é i 6é); experiment pràctic
 - 4a sessió: Autòpsia a un assassí: el cigarret (6é)
 - 5a sessió: Parlem de drogues (6é)

10. Prevenció dels trastorns de la conducta alimentària

- Dirigit a alumnes de 5é i 6é de Primària.
- Duració: 45 minuts per sessió.
- Objectiu: Conèixer els principals trastorns de la conducta alimentària (TCA) i desenvolupar estratègies per a evitar-los i previndre'ls.
- Continguts:
 - 1a sessió: Anorèxia i bulímia: Definició. Conseqüències. El que veuen, el que veiem (5é i 6é)
 - 2a sessió: Vigorèxia: Definició. Conseqüències. El que veuen, el que veiem (5é i 6é)
 - 3a sessió: Taula redona: Cartes de pacients i casos reals (5é i 6é)

Educació Secundària Obligatòria

1. Sexualitat saludable

Educació sexual àmplia, una informació objectiva sobre el tema que ajuda a fer que l'adolescent siga més responsable i evite riscos.

És important tindre en compte quines necessitats tenen els adolescents per a saber com actuar:

- Sentir el suport, l'interés i l'amor dels seus pares.
- Que els pares respecten les diferències en el sentir i el pensar dels seus fills adolescents.
- Esbrinar amb els adolescents les diferents formes de canalitzar el seu impuls sexual i raonar amb ells sobre la necessitat que es responsabilitzen de les seues decisions.
- Necessitat que el jove vaja trencant els vincles de dependència i vaja adquirint independència com ser sexual i social.
- Recolzar a l'adolescent a què pugua reflexionar sobre la seua escala de valors tenint en compte el sexual.

Dirigit a alumnes de 1r d'ESO.

Duració: 45 min.

Programa de promoció de la salut en les relacions sexuals: Malalties de transmissió sexual (ETS).

Educar en un model ampli de sexualitat lligada a la salut, i interrupció voluntària de l'embaràs.

Dirigit a alumnes de 2n, 3r i 4t d'ESO

2. L'assetjament escolar

És l'exposició que pateix un xiquet a danys físics i psicològics de forma intencionada i reiterada per part d'un altre o d'un grup d'ells, quan acudeix al col·legi.

Dirigit a alumnes de 2n, 3r i 4t d'ESO,

3. Violència de gènere

Adolescència i relacions afectives

La prevenció de les conductes violentes

La família i el seu paper en la prevenció

Dirigit a l'alumnat de 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO

4. Consum de substàncies nocives per a la salut:

El tabac i l'alcohol

Coneixement dels processos d'obtenció de les begudes alcohòliques

Concepte d'addicció i conseqüències

Efectes en l'organisme del consum de l'alcohol

Efectes en l'organisme del consum de tabac

Dirigit a l'alumnat de 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO

5. Trastorns de la conducta alimentària

Anorèxia nerviosa

Bulímia nerviosa
Altres trastorns
Importància de l'alimentació equilibrada
La dieta mediterrània, font de salut
Dirigit a l'alumnat de 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO

6. Adolescència i imatge corporal
Canvis físics, hormonals, mentals i emocionals
Dirigit a l'alumnat de 1r i 2n d'ESO

7. Primers auxilis
Tècniques i actituds dels primers auxilis
Teories que justifiquen les tècniques
Dirigit a l'alumnat de 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO

8. Addiccions al mòbil, internet, videojocs
Xarxes socials
Mitjans audiovisuals
Perills del mal ús
Abús de l'ús de les pantalles
Dirigit a l'alumnat de 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO

Avaluació del projecte

L'avaluació és el procés que determina fins a quin punt s'han aconseguit els objectius del projecte, que ens permet valorar la situació i prendre decisions al respecte.

L'objecte de l'avaluació del projecte d'Assistència en matèria de Salut és doble:

- Avaluació de la consecució dels objectius del projecte.
- Avaluació de l'eficàcia del mateix projecte com a ferramenta incentivadora de la salut municipal.

Els moments d'avaluació, relacionats amb la finalitat d'aquesta, són tres:

- L'avaluació inicial, amb l'anàlisi del context en què s'ha d'aplicar el projecte i que ens permetrà identificar i valorar les característiques de què partim.
- L'avaluació continua que ens permetrà millorar les possibilitats d'actuació durant el procés, que ens done informació sobre l'evolució i el progrés d'aquest i que ens permetrà identificar els punts crítics del programa a fi de poder optimitzar el projecte en el seu desenvolupament.
- L'avaluació final, en què valorarem la consecució dels objectius així com els canvis produïts, previstos o no, i verificarem la validesa del projecte de cara a satisfer les necessitats que s'havien detectat en l'avaluació inicial.

Aquesta avaluació es durà a terme per l'Àrea de Ciutat Saludable i amb una periodicitat en el

temps adequada als objectius que es pretenen assolir. Dels resultats de l'avaluació s'informarà als òrgans de decisió de l'Àrea de Cultura, de l'Àrea d'Educació i de l'Àrea de Serveis Socials, així com a aquells altres que es determine.

Els criteris que guiaran el procés avaluador del projecte d'Assistència en matèria de salut local seran, entre altres:

- La progressió en l'elaboració del mapa de recursos de salut local.
- L'anàlisi de l'elaboració del mapa d'actius en salut local.
- La concreció de les activitats realitzades d'acord al II Pla local de prevenció de les drogodependències.
- L'anàlisi del nivell de col·laboració amb les associacions i col·lectius que participen en el programa.
- La progressió en la participació comunitària en les activitats promogudes.
- La valoració de la comunitat escolar dels diferents centres educatius del programa d'assistència en salut escolar.
- L'anàlisi del nivell de col·laboració amb els centres de salut local.
- La valoració del projecte respecte de la seua difusió d'actes i activitats i informació en la web de l'Ajuntament.

Subvencions per a les accions programades

Des de l'any 2015 l'Ajuntament d'Onda, participa i rep subvencions pels seus projectes intersectorials i bones pràctiques en matèria de Salut, tant en les convocatòries que realitza anualment la FEMP a través de la Xarxa Espanyola de Ciutats Saludables (RECS), per a la realització d'actuacions en l'àmbit de la salut pública municipal -en consonància amb l'estratègia de promoció de la Salut i Prevenció del Sistema Nacional de Salut dins del marc de les corresponents convocatòries que habiliten als municipis membres de la RECS per realitzar actuacions en matèria de salut emmarcades en les seues directrius-; i des de l'any 2018 l'Ajuntament d'Onda també participa en les subvencions destinades a promoure projectes relacionats amb la salut pública, convocades per la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Se'ns va concedir una subvenció pel projecte de desplegament del IV Pla de Salut de la Comunitat Valenciana.

a) Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública

La conselleria ofereix ajudes i subvencions destinades a finançar projectes relacionats amb la salut pública. Els ajuntaments podran sol·licitar subvenció per als programes següents:

1. Projectes de promoció de la salut i accés a serveis i programes de salut en poblacions que viuen una situació d'especial vulnerabilitat, que impliquen les actuacions següents:
 - Desenvolupar estudis i anàlisis participatives, orientats a l'elaboració de diagnòstics, necessitats, problemes de salut i mapes d'actius per a la salut dirigits a població en situació d'especial vulnerabilitat.
 - Realitzar, avaluar i difondre projectes dirigits a població en situació d'especial vulnerabilitat.
2. Projectes de desplegament del IV Pla de salut de la Comunitat Valenciana en els seus

municipis, que impliquen les actuacions següents:

- Desenvolupar projectes orientats a l'elaboració de mapes d'actius per a la salut en l'àmbit municipal.
- Projectes orientats a promoure la salut en les diferents edats i entorns de la vida de les persones en ciutats, barris i pobles.

b) Conveni entre el Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social i la Federació Espanyola de Municipis i Províncies per a la potenciació de la Xarxa de Ciutats Saludables i la Implementació Local de l'Estratègia de Promoció de la Salut i Prevenció.

En aquest conveni es financen dues línies, la primera de les quals es dirigeix a les entitats locals pertanyents als RECS (línia I) i la segona a les entitats locals en procés d'adhesió o adherides a l'EPSP, independentment de la seua pertinença o no als RECS (línia II). El nombre i la naturalesa dels projectes que cada entitat local pot sol·licitar en aquesta convocatòria d'ajudes dependrà de la seua pertinença o no als RECS i del nivell que haja aconseguit en el seu procés d'implementació de l'Estratègia de Promoció de la Salut i Prevenció en el SNS, d'acord amb la taula següent:

Entitats locals pertanyents a la Xarxa Espanyola de Ciutats Saludables que realitzen actuacions estratègiques, innovadores i de qualitat en promoció de la salut i prevenció de malalties en les línies estratègiques del programa de ciutats saludables i de l'Estratègia de Promoció de la Salut i Prevenció en el Sistema Nacional de Salut:

- Afavorir l'envelliment actiu i saludable.
- Potenciar un desenvolupament integral per a la salut en la infància i parentalitat positiva.
- Promoció de l'activitat física i/o l'alimentació saludable.
- Iniciatives que contribuïsqen al benestar emocional.
- Planificació urbana saludable.
- Actuacions relacionades amb la prevenció de consum de tabac, alcohol i drogues.
- Prevenció de lesions.
- Participació comunitària.
- Prevenció de malalties cròniques.
- Promoció de la salut sexual i prevenció del VIH i altres ITS.

Qualsevol de les següents intervencions prioritzades per a l'acció IPA en el marc de l'EPSP:

- Disseny i dinamització de rutes saludables .
- Accions de parentalitat positiva que reforcen la promoció d'estils de vida saludables i segueixen protocol de la Guia de Bones Pràctiques en Parentalitat Positiva.
- Prevenció de fragilitat i caigudes. Programa multicomponent.
- Promoció de Salut Maternal i de la Infància en poblacions vulnerables. *Junts: sa per a tu, sa per als dos* .
- Intervencions que reforcen el treball intersectorial per a la prevenció del consum de risc i nociu d'alcohol amb especial èmfasi en els jòvens. Acord contra el consum d'alcohol en menors.
- Intervencions de promoció de la salut i prevenció amb la població gitana que s'arrepleguen en el Pla operatiu 2018-2020 per a la inclusió social de la població

gitana.

- Implementació de la guia *Dame 10* en escoles infantils.
- Foment dels espais sense fum, reforçant el compliment de la Llei 28/2005, de 26 de desembre, de mesures sanitàries enfront del tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac, incloent-hi accions específiques de sensibilització i formació per a garantir els espais sense fum recollits en la llei i ampliant el seu àmbit amb iniciatives innovadores amb enfocament de desenvolupament sostenible.
- Intervencions que reforcen el treball intersectorial, per a la promoció de l'alimentació saludable i sostenible en els centres educatius facilitant el compliment de la normativa i recomanacions vigents en allò que s'ha relacionat amb menjadors escolars, afavorint la participació de tota la comunitat educativa (professorat, alumnat, persones treballadores del centre i famílies).

c) Mitjançant l'Ordre 4/2015, de 3 de desembre, de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública (DOGV 7675 10.12.2015), s'aproven les bases reguladores de les subvencions en matèria d'atenció i prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius. A l'article 1. Objecte i àmbit d'aplicació, es determina que «L'objecte d'aquesta convocatòria són les subvencions destinades al finançament de despeses corrents i personal dels centres, serveis i programes següents:...e) Les unitats de prevenció comunitària en conductes addictives (UPCCA) d'entitats locals.»

Recursos humans

El projecte d'Assistència en matèria de salut local és un projecte de continuïtat de la tasca de promoció de la salut local que ha vingut realitzant l'Ajuntament des de l'adhesió del municipi a la Xarxa de Ciutats Saludables el 2012, conjuntament amb el desenvolupament del II Pla local de prevenció de les drogodependències l'any 2016. A més d'ocupar-se del desenvolupament de les tasques dels programes abans esmentats i donar així continuïtat a aquestes dues vessants del projecte, assegurant la realització de les activitats programades, incrementa les tasques donant assistència en matèria de salut a les comunitats educatives dels centres educatius d'Infantil, Primària i Secundària del municipi, on es desenvoluparan unes línies d'actuació que assegurin l'educació en bons hàbits de vida saludable i ajudaran a detectar i previndre l'obesitat i les desviacions en les conductes alimentàries, fomentant l'exercici físic com a bona pràctica, científicament provada en el control del sedentarisme infantil i juvenil. Es promou en els centres educatius la prevenció de les conductes addictives (d'acord al II Pla local de prevenció de les drogodependències), ajudant a la formació integral de l'alumnat del municipi, des de l'etapa d'Infantil, amb el coneixement de la intel·ligència emocional, tècniques d'autoestima i resolució de conflictes.

A més, es vol donar un servei assistencial en els centres educatius. El servei es desenvoluparà en horari de 9.00 a 14.00 h, per infermers/res amb màster en Infermeria Escolar i/o Infermer/a Especialista en Infermeria Comunitària o Pediàtrica i Curs d'Aptitud

Pedagògica, amb experiència en serveis d'urgències i emergències.

De la mateixa manera, l'assistència es donarà també al col·lectiu de pares i mares i al professorat, mitjançant activitats de parentalitat positiva, xarades, tallers, cursos sobre alimentació saludable i jornades i activitats sobre prevenció de drogodependència i obesitat infantil i juvenil. Tot açò fomentarà la conscienciació progressiva sobre la necessitat de millorar la salut de la població local.

Aquest increment de les tasques fan necessària l'adscripció de més recursos humans per a dur a terme el projecte. Per una part està constatada la insuficiència de personal per a dur endavant tant les tasques emanades de l'adhesió d'Onda a la Xarxa de Ciutats Saludables com d'aquelles que són conseqüència del II Pla Local de Prevenció de les Drogodependències. Per una altra, per a dur el projecte d'Assistència en matèria de Salut als centres educatius del municipi es requereix l'increment del personal necessari per a assegurar el funcionament i compliment dels objectius que s'exposen en aquest projecte.

Planificació temporal de les actuacions

El projecte proposat preveu una duració de 30 mesos i es pot ampliar o minorar en funció de la demanda del servei descrit, els resultats obtinguts i la capacitat de finançament.

La planificació temporal de les actuacions i activitats previstes s'estructura d'acord a la temporalització de cada àmbit a treballar segons les fases següents:

a) Les activitats proposades per a dur endavant el projecte d'Onda Ciutat Saludable per a la temporalització de novembre de 2019-octubre 2020 són les següents:

	nov	dec	gen	feb	mar	abr	mai	jun	jul	ago	set	oct
Activitats per a desenvolupar actituds de participació comunitàries en matèria de salut.												
Diagnòstic de necessitats i elaboració del Pla de salut local.												
Seguir amb l'elaboració del mapa de recursos de salut del municipi, en col·laboració amb el Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social, <i>Localiza salud</i> .												
Elaborar el mapa d'actius de salut del municipi, en col·laboració amb la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, Xarxasalut.												
Desenvolupament de projectes d'alimentació saludable orientats a promoure la salut en les diferents edats i en els diversos entorns de la vida de les persones en l'àmbit municipal.												

Dissenyar, desenvolupar i fer el seguiment d'activitats per a assegurar un envelliment actiu de les persones majors dels centres municipals: CIM i Centre de Dia. Cursos de memòria. Tallers de gimnàstica de manteniment.												
Desenvolupament de projectes de parentalitat positiva.												
Dissenyar i dur el seguiment de programes de foment de l'activitat física, bona pràctica basada en l'evidència científica com a promotora de la salut i la prevenció de les malalties: Cursos de ioga Cursos d'estiraments de cadenes musculars Cursos de marxa Cursos d'entrenament personal												
Desenvolupar campanyes preventives sobre l'alimentació, el tabac, l'alcohol i el benestar emocional, dirigides a la promoció de la salut.												
Realitzar campanyes informatives de qualitat perquè totes les persones del municipi puguin desenvolupar estils de vida saludables												
Facilitar informació, mitjançant la web de l'Ajuntament, dels recursos disponibles a Onda per promoure estils de vida més saludables, i mantindre la informació actualitzada.												
Participar en els cursos formatius promoguts per la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, per tal de millorar la capacitat dels membres del grup promotors de cada projecte.												
Promoure l'ús de les rutes urbanes, col·laborant amb les associacions i grups de caminants locals.												
Coordinar la Mesa intersectorial de salut local.												

b) Les activitats proposades segons el II Pla Municipal de Prevenció de Drogodependències, que es desenvoluparan de novembre a desembre de 2019:

	gen	fer	mar	abr	mai	jun	jul	ago	set	oct	nov	dec
Curs virtual «en família»												
Taller pares/mares d'alumnes/as de Primària												
Xarrades de prevenció del consum d'alcohol												
Xarrades de prevenció Fundació Amigó												
Concurs de vídeo de prevenció de l'alcohol												

Concurs literari sobre el tabac													
Projecció d'una pel·lícula. Guia didàctica													
Programa: Si te'n passes t'ho perds													
Preventic													
Programa: L'alcohol pot esperar													
Campanya Fira d'Onda													
Campanya Nadal													
Comissió Municipal de Drogodependències													
Intervenció en Serveis Socials, UPCCA													
Estudi i elaboració del III Pla local de prevenció de drogodependències.													

D'acord a la planificació d'activitats del III Pla Local de Prevenció de Drogodependències es plantejarà el cronograma d'activitats per a les anualitats de gener a desembre de 2020, de 2021 i de 2022.

c) Les activitats proposades segons el programa d'Assistència en matèria de salut escolar que es desenvoluparà de novembre de 2019 a juny de 2020 són:

	nov	dec	gen	feb	mar	abr	mai	jun	jul	ago	set	oct
Educació Infantil												
Alimentació saludable												
Higiene												
Ergonomia												
Prevenció d'accidents												
Primers auxilis												
Fotoprotecció												
Educació Primària												
Alimentació saludable												
Higiene bucodental i higiene corporal												
Ergonomia o higiene postural												
Prevenció d'accidents i primers auxilis												
Fotoprotecció												
Educació en valors												

